

Sygn. akt III U 1389/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 grudnia 2013 r.

Sąd Okręgowy w Przemyślu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym :

Przewodniczący SSO Anna Kicman

Protokolant st. sekr. sądowy Katarzyna Maziarczyk - Kotwica

po rozpoznaniu w dniu 18 grudnia 2013 r. w Przemyślu

na rozprawie

sprawy T. T.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.

o wyrównanie emerytury

na skutek odwołania T. T.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R.

z dnia 28 października 2013 r., **znak:** (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje wnioskodawczyni T. T. prawo do wyrównania emerytury za okres od 1 października 2011 r. do 31 grudnia 2011 r. wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 4 stycznia 2013 r.

Sygn. akt III U 1389/13

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 18 grudnia 2013 r.

Decyzją z dnia 28 października 2013 r., znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił uchylecia decyzji z dnia 12 października 2011 r., znak: (...)(...), w części, w jakiej decyzja ta zawiesza, na podstawie art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 257, poz. 1726 oraz z 2011 r. Nr 291, poz. 1707) w związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.), prawo do emerytury wnioskodawczyni T. T. od dnia 1 października 2011 r.

W podstawie prawnej powołano art. 151 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego.

W uzasadnieniu wskazano, że decyzją z dnia 12 października 2011 r.

w oparciu o przepis art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw w związku

z art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS, Zakład zawiesił wnioskodawczyni prawo do wypłaty emerytury od dnia 1 października 2011 r. W dniu 5 grudnia 2012 r. został złożony wniosek o wznowienie wypłaty świadczenia

emerytalnego. Decyzją z dnia 23 stycznia 2012 r. Zakład podjął wypłatę emerytury od dnia 1 stycznia 2012 r. Zgodnie z art. 190 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i z tym dniem następuje utrata mocy obowiązującej aktu normatywnego, którego dotyczy orzeczenie Trybunału. Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r. sygn. K 2/12 został ogłoszony w Dzienniku Ustaw z 2012 r., poz. 1285 w dniu 22 listopada 2012 r. i począwszy od tego dnia utracił moc prawną art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw w związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed dniem 1 stycznia 2011 r. bez konieczności rozwiązania stosunku pracy. Trybunał Konstytucyjny nie wskazał

ani w wyroku, ani w jego uzasadnieniu innej daty utraty mocy prawnej wskazanych wyżej przepisów. Tym samym wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r. nie ma zastosowania do przypadającego przed dniem 22 listopada 2012 r. okresu zawieszenia emerytur na podstawie przepisu art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy

o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw w związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Wobec powyższego Zakład odmówił uchylenia decyzji z dnia 12 października 2011 r. w części, w jakiej decyzja ta dotyczy zawieszenia prawa do emerytury za okres od dnia 1 października 2011 r.

do dnia 31 grudnia 2011 r., co oznacza brak podstaw do wypłaty wyrównania emerytury zawieszanej w tym okresie.

Odwołanie od powyższej decyzji złożyła wnioskodawczyni T. T., wnosząc o zmianę zaskarżonej decyzji i przyznanie jej prawa

do wypłaty emerytury począwszy od 1 października 2011 r.

Zaskarżonej decyzji zarzuciła naruszenie prawa materialnego, polegające na odmowie podjęcia wypłaty emerytury od dnia 1 października 2011 r. wraz z odsetkami.

W uzasadnieniu wnioskodawczyni przywołała wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r. sygn. K 2/12 i wskazała,

że prawo do emerytury nabyła od 1 czerwca 2009 r. i zrealizowała to prawo. W tym czasie nie obowiązywał przepis uzależniający pobieranie emerytury

od rozwiązania stosunku pracy. Zgodnie z powołanym wyżej wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego przepis art. 103a ustawy o emeryturach

i rentach z FUS w zakresie dotyczącym kategorii ubezpieczonych, do których należy wnioskodawczyni został usunięty z porządku prawnego, co powinno skutkować przywróceniem prawa do wypłaty emerytury, począwszy od daty zawieszenia, tj. od dnia 1 października 2011 r.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. wniósł o oddalenie odwołania, podnosząc, że sporny pozostaje okres wypłaty świadczenia od 1 października 2011 r. do 31 grudnia 2011 r. stosownie do art. 190 Konstytucji, orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego obowiązują od dnia ich ogłoszenia w publikatorze, w którym został ogłoszony akt prawny uznany następnie takim orzeczeniem Trybunału za niezgodny

z Konstytucją. Oznacza to, że orzeczenia TK, w których wyraźnie nie określono wstecznego ich stosowania, mają charakter prospektywny,

tj. wywołują skutki prawne na przyszłość. Od 22 listopada 2012 r. orzeczenie TK weszło w życie, w związku z czym od tej daty należy uwzględniać skutki prawne, jakie wywołało w zakresie sytuacji prawnej emerytów, których dotyczy. Mając jednocześnie na względzie, że w przypadku podjęcia już uprzednio wypłacanej emerytury, stosownie do art. 135 ustawy emerytalnej, wejście w życie ww. orzeczenia TK należy traktować jako okoliczność uzasadniającą ponowne podjęcie wypłaty emerytury, tj. ze skutkiem od pierwszego dnia miesiąca, w którym ta okoliczność zaistniała. Podkreślono, że możliwość podjęcia wypłaty emerytury osobom, które uzyskały świadczenie przed 1 stycznia 2011 r. bez konieczności rozwiązywania stosunku pracy, jest wynikiem oceny przepisów art. 103a ustawy emerytalnej przez Trybunał Konstytucyjny co do ich zgodności

z Konstytucją. Do czasu wejścia w życie orzeczenia Trybunału, że przepis ten w zakresie, w jakim dotyczy ww. emerytów jest niezgodny z Konstytucją (jest zgodny z Konstytucją w przypadku pozostałych emerytów), obowiązywało domniemanie konstytucyjności tego przepisu w pełnym zakresie – stanowił on element obowiązującego porządku prawnego, którym związany był zarówno organ, jak i sądy. Domniemanie to zostało obalone dopiero w związku z ww. orzeczeniem przez jedyny władny w tym zakresie organ, tj. Trybunał Konstytucyjny, ze skutkiem na przyszłość. Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r. sygn. akt K 2/12 został ogłoszony w Dzienniku Ustaw z 2012 r. poz. 1285 w dniu 22 listopada 2012 r. i począwszy od tego dnia utracił moc prawną art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw w związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed dniem 1 stycznia 2011 r. bez konieczności rozwiązania stosunku pracy. Trybunał Konstytucyjny nie wskazał ani w wyroku, ani w jego uzasadnieniu innej daty utraty mocy prawnej wskazanych wyżej przepisów. Tym samym wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r. nie ma zastosowania do przypadającego przed dniem 22 listopada 2012 r. okresu zawieszenia emerytur na podstawie przepisu art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw w związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS. Jednocześnie organ rentowy wyjaśnił, że Trybunał Konstytucyjny nie przewidział w swoim orzeczeniu jego wstecznego skutku – konieczności przywrócenia prawa do zawieszonych świadczeń z jego wypłatą od początku – od dnia 1 października 2011 r. Wyrok Trybunału z dnia 13 listopada 2012 r. nie zawiera takiego stwierdzenia.

Sąd Okręgowy w Przemyślu – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawczyni T. T., ur. (...), w dniu 3 czerwca 2009 r. złożyła wniosek o emeryturę, zaznaczając w nim, iż nadal pozostaje w stosunku pracy. Do wniosku dołączyła m.in. zaświadczenie z dnia 28 maja 2009 r. wydane przez I Liceum Ogólnokształcące im. J. S. w P., z którego wynika, że jest ona nadal zatrudniona w tym Liceum od 1 stycznia 1991 r. na stanowisku głównego księgowego.

Decyzją z dnia 16 czerwca 2009 r. znak: (...) (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. przyznał wnioskodawczyni emeryturę od dnia 1 czerwca 2009 r.

Decyzją z dnia 12 października 2011 r. znak: (...) (...) organ rentowy z urzędu wstrzymał wypłatę emerytury należnej wnioskodawczyni, począwszy od dnia 1 października 2011 r., wskazując, że wypłata emerytury podlega zawieszeniu, gdyż wnioskodawczyni kontynuuje zatrudnienie.

Wnioskiem z dnia 19 stycznia 2012 r. wnioskodawczyni wystąpiła o przeliczenie podstawy wymiaru emerytury i odwieszenie świadczenia.

Do wniosku dołączyła świadectwo pracy z dnia 31 grudnia 2011 r. wystawione przez I Liceum Ogólnokształcące im. J. S. w P., z którego wynika, że wnioskodawczyni była zatrudniona w tym Liceum w okresie od 1 stycznia 1991 r. do 31 grudnia 2011 r.

Decyzją z dnia 23 stycznia 2012 r. r. znak: (...) (...) ZUS ponownie ustalił wysokość oraz wznowił wypłatę świadczenia od dnia 1 stycznia 2012 r., tj. od ustania zatrudnienia.

Na skutek wniosku wnioskodawczyni z dnia 5 grudnia 2012 r.

o wznowienie wypłaty emerytury w związku z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r., postanowieniem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 7 grudnia 2012 r. wznowiono postępowanie w sprawie o podjęcie wypłaty emerytury za okres od 1 października 2011 r. do 31 grudnia 2011 r., zakończonej decyzją ZUS z dnia 12 października 2011 r. znak: (...) (...).

Wnioskiem z dnia 15 października 2013 r. wnioskodawczyni wniosła o wyrównanie wraz z należnymi odsetkami wstrzymanej jej emerytury za okres od 1 października 2011 r. do 31 grudnia 2011 r. zgodnie z orzeczeniem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r.

Zaskarżoną decyzją z dnia 28 października 2013 r. znak: (...) ZUS odmówił uchylenia decyzji z dnia 12 października 2011 r. znak: (...) (...) w części, w jakiej decyzja ta zawiesza, na podstawie art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 257, poz. 1726 oraz z 2011 r. Nr 291, poz. 1707) w związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.), prawo do emerytury wnioskodawczyni od dnia 1 października 2011 r.

Dowód - akta emerytalne wnioskodawczyni:

- wniosek o emeryturę z dnia 3.06.2009 r.,
- zaświadczenie z dnia 28.05.2009 r. wydane przez I Liceum Ogólnokształcące im. J. S. w P.,
- decyzja ZUS z dnia 16.06.2009 r., z dnia 12.10.2011 r., 23.01.2012 r.,
- wniosek wnioskodawczyni z dnia 19.01.2012 r., z dnia 5.12.2012 r., z dnia 15.10.2013 r.,
- świadectwo pracy z dnia 31.12.2011 r. wystawione przez I Liceum Ogólnokształcące im. J. S. w P.,
- postanowienie ZUS z dnia 7.12.2012 r.,
- zaskarżona decyzja ZUS z dnia 28.10.2013 r.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów zgromadzonych w aktach emerytalnych wnioskodawczyni, których domniemanie prawdziwości wynika z art. 244 i nast. k.p.c., a ponadto ich wiarygodność nie została obalona przez żadną ze stron.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Trybunał Konstytucyjny wyrokiem z dnia 13 listopada 2012 r. sygn. akt K 2/12 orzekł, że art. 28 cytowanej ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 257, poz. 1726), w związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS (t.j. Dz. U. z 2009 r., Nr 153, poz. 1227 ze zm.), dodanym przez art. 6 pkt 2 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r., w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 r., bez konieczności rozwiązania stosunku pracy, jest niezgodny z zasadą ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa wynikającą z art. 2 Konstytucji RP. W pozostałym zakresie Trybunał umorzył postępowanie. Orzeczenie to zostało opublikowane w Dzienniku Ustaw z dnia 22 listopada 2012 r.

W uzasadnieniu tego orzeczenia wskazano, że na podstawie art. 6 ustawy z 16 grudnia 2010 r. ustawodawca dodał do ustawy o emeryturach

i rentach z FUS art. 103a, zgodnie z którym prawo do emerytury ulega zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego

przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał

je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury. Na mocy art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. nowy art. 103a ustawy o emeryturach

i rentach z FUS znalazł zastosowanie do emerytur przyznanych przed dniem wejścia w życie tej ustawy, poczynając od 1 października 2011 r. (...). Podstawowy problem w rozpatrywanej sprawie dotyczył oceny, czy ustawodawca, rozciągając obowiązek rozwiązania stosunku pracy

z dotychczasowym pracodawcą - jako warunek realizacji prawa do emerytury - na osoby, które skutecznie nabyły i zrealizowały to prawo w okresie od 8 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r., nie naruszył zasady zaufania

do państwa i stanowionego przez nie prawa. W tym okresie bowiem treścią ryzyka emerytalnego było wyłącznie osiągnięcie wieku emerytalnego (i stażu ubezpieczeniowego), co znaczy, że realizacja świadczenia następowała niezależnie od dalszego zatrudnienia. Zasada ochrony zaufania do państwa

i stanowionego przez nie prawa, zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału, związana jest z bezpieczeństwem prawnym jednostki. Przejawia się w takim stanowieniu i stosowaniu prawa przez państwo, by nie stawało się ono pułapką dla obywatela i by mógł on układać swoje sprawy

w zaufaniu, że nie naraża się na skutki, których nie był w stanie przewidzieć w momencie podejmowania decyzji i działań oraz w przekonaniu, że jego działania będą także później uznawane przez porządek prawny.

Rozwiązanie przyjęte przez ustawodawcę w art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. spowodowało, że osoby, które skutecznie nabyły

i zrealizowały prawo do emerytury w okresie od 8 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r. zostały objęte nową, mniej korzystną dla nich treścią ryzyka emerytalnego. Aby emeryturę nadal pobierać po 1 października 2011 r., musiały one rozwiązać stosunek pracy z dotychczasowym pracodawcą.

W przeciwnym razie ich świadczenie emerytalne ulegało zawieszeniu. Oceniając sytuację tych osób z punktu widzenia zasady ochrony i zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa, należy dojść do wniosku,

że gdyby w momencie przechodzenia na emeryturę osoby te wiedziały, że będą musiały przerwać zatrudnienie, żeby uzyskać świadczenie emerytalne, to ich decyzja być może byłaby inna, tzn. nie składałyby wniosku o ustalenie prawa do emerytury i kontynuowały zatrudnienie. Korzystniejsze byłoby bowiem dla nich osiągnięcie wysokiego dochodu ze stosunku pracy niż dużo mniejszej emerytury. Co więcej - późniejsze złożenie wniosku oznaczałoby wyższe świadczenie emerytalne. Treść ryzyka emerytalnego, w określeniu której ustawodawca ma swobodę, nie powinna być zmieniana w stosunku do osób, które już nabyły i zrealizowały prawo do emerytury.

Trybunał zwrócił ponadto uwagę, że ustawodawca wprawdzie przewidział w art. 194c ustawy o emeryturach i rentach z FUS, dodaną ustawą z dnia 10 czerwca 2011 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z FUS, możliwość ponownego, korzystniejszego od zasad ogólnych, ustalenia wysokości świadczenia dla osób, które złożyły wnioski o emeryturę w latach 2009-2010, a którym świadczenie zostało zawieszane od 1 października 2011 r., jednakże uzależnił skorzystanie z niej od spełnienia warunku niepobierania zawieszanej emerytury przez 18 miesięcy. Tym samym osoby, które go nie spełnią, mogą wprawdzie przeliczyć wysokość emerytury

po rozwiązaniu stosunku pracy, ale na zasadach ogólnych - świadczenie zostanie zatem wyliczone wg kwoty bazowej albo średniego dalszego trwania życia na dzień złożenia wniosku, którego mogliby nie składać, gdyby wiedzieli, że zostanie w stosunku do nich zmieniona treść ryzyka emerytalnego.

Zgodnie z art. 190 ust. 3 Konstytucji RP z chwilą ogłoszenia sentencji wyroku w Dzienniku Ustaw utracił moc art. 28 ustawy zmieniającej z dnia 16 grudnia 2010 r. w zakresie, w jakim przewiduje stosowanie art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS do osób, które nabyły prawo

do emerytury przed 1 stycznia 2011 r. Orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego są powszechnie obowiązujące, abstrakcyjnie adresowane, zawierające normatywną treść, także w sensie negatywnym i zbliżają się

do regulacji normatywnej - wówczas, kiedy rozstrzygnięcie eliminuje niekonstytucyjną normę. Takie cechy należy przypisać orzeczeniu Trybunału Konstytucyjnego stwierdzającemu wprost niekonstytucyjność przepisu prawa, ale także ustalającym zakres treściowy przepisu, w jakim popada on w kolizję z Konstytucją. W uzasadnieniu wyroku z dnia 13 listopada 2012 r. (pkt 9) Trybunał wskazał, że utrata mocy art. 28 ustawy zmieniającej z dnia 16 grudnia 2010 r. oznacza, że obowiązek rozwiązania stosunku pracy

z dotychczasowym pracodawcą - jako warunek realizacji nabytego prawa

do emerytury - nie będzie miał zastosowania do osób, które nabyły to prawo w okresie od 8 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r. Równocześnie Trybunał zaakcentował, że rozpatrywana sprawa nie dotyczyła istoty rozwiązania zawartego w art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Trybunał bowiem badał wyłącznie zastosowanie przez ustawodawcę nowej treści ryzyka emerytalnego wobec osób, które miały już ustalone prawo do emerytury.

Przepis art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach

i rentach z FUS wszedł w życie z dniem 1 stycznia 2011 r. i stanowi on,

iż prawo do emerytury ulega zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury.

Trybunał Konstytucyjny w przytoczonym wyżej orzeczeniu wyjaśnił,

że spośród emerytów ci, którzy nabyli prawo do świadczenia i jego realizacji w określonym przedziale czasowym, tj. od 8 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r. nie podlegają rygorom wynikającym z art. 103a ustawy

o emeryturach i rentach. Wnioskodawczyni wniosek o emeryturę złożyła

w dniu 3 czerwca 2009 r., prawo do emerytury nabyła od dnia 1 czerwca 2009 r., na mocy decyzji ZUS z dnia 16 czerwca 2009 r.

Sąd rozpoznając niniejszą sprawę przyjął, że choć Trybunał nie orzekł o działaniu orzeczenia wstecz, jednak przytoczone uzasadnienie oraz zakres stosowania zakwestionowanej normy prawnej przemawiają za przyjęciem, iż zawieszenie wypłaty emerytury w związku z kontynuacją zatrudnienia, było nieuzasadnione. Zgodnie z powołanym wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego cyt. przepis art. 103a w zakresie dotyczącym kategorii ubezpieczonych, do których należy skarżąca został usunięty z porządku prawnego.

W świetle art. 190 ust. 1 Konstytucji orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego mają moc powszechnie obowiązującą i są ostateczne. Utrata mocy obowiązującej przepisu z powodu jego niezgodności z Konstytucją oznacza, że przepis ten nie może być stosowany poczynając od daty jego uchwalenia. Wyrok Trybunału ma skutki retroaktywne, a przez to zachodzi konieczność ponownego rozpoznania sprawy z pominięciem

już niekonstytucyjnego przepisu (por. postanowienie Sądu Najwyższego

z dnia 21 listopada 2008 r. V CO 43/08 LEX nr 564856, wyrok z dnia 21 listopada 2006 r. II PK 42/06 LEX nr 950622).

W stosunku do ubezpieczonych objętych rozstrzygnięciem Trybunału należy zatem dokonać rekonstrukcji stanu prawnego, powracając do stanu jaki obowiązywał zanim do ustawy o emeryturach i rentach z FUS został dodany art. 103a cyt. ustawy. Przed wprowadzeniem tego przepisu nie istniał wymóg rozwiązania stosunku pracy celem realizacji prawa do emerytury. Ustawą z dnia 21 listopada 2008 r. o emeryturach kapitałowych (Dz. U. Nr 228, poz. 1507) uchylony został z dniem 8 stycznia 2009 r. ust. 2a art. 103 cyt. ustawy o emeryturach i rentach z FUS (art. 37 pkt 5 lit. b cyt. ustawy). Przepis ten stanowił, że prawo do emerytury ulega zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa

do emerytury, ustalonym w decyzji organu rentowego. Od dnia 1 stycznia 2011 r. przepis ten ponownie został wprowadzony do ustawy o emeryturach

i rentach z FUS jako art. 103a - z mocy art. 6 pkt 2 w zw. z art. 30 cyt. ustawy o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw z dnia 16 grudnia 2010 r.

Ubezpieczonym, którzy nabyli prawo do emerytury w okresie od 8 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r. była wypłacana emerytura, mimo kontynuowania zatrudnienia u pracodawcy, na rzecz którego wykonywali je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, gdyż nie obowiązywały w tym zakresie żadne ograniczenia. W związku z orzeczeniem Trybunału Konstytucyjnego prawo do wypłaty emerytury dla tej grupy ubezpieczonych zostało zachowane.

Z mocy art. 28 cyt. ustawy o zmianie ustawy o finansach publicznych (...) przepis art. 103a cyt. ustawy o emeryturach i rentach z FUS znajdował zastosowanie do emerytur przyznanych przed dniem jego wejścia w życie - poczynając od dnia 1 października 2011 r., dlatego też od tej daty organ rentowy wstrzymał wnioskodawcy wypłatę emerytury. Tym samym od tej daty wnioskodawca zachował prawo do wypłaty emerytury (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 21 lutego 2013 r., III AUa 41/13).

W rezultacie w związku z orzeczeniem Trybunału Konstytucyjnego należało wnioskodawczyni przyznać prawo do wyrównania emerytury za okres od 1 października 2011 r. do 31 grudnia 2011 r. Od stycznia 2012 r. emerytura była już wypłacana z uwagi na to, że wnioskodawczyni rozwiązała stosunek pracy.

W niniejszej sprawie wnioskodawczyni domagała się również zasądzenia odsetek za opóźnienie w wypłacie emerytury.

Zgodnie z treścią art. 118 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz. U. z 2009 r. nr 153, poz. 1227 ze zm.) organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji, z uwzględnieniem ust. 2 i 3 oraz art. 120.

W razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Organ odwoławczy, wydając orzeczenie, stwierdza odpowiedzialność organu rentowego (ust. 1a art. 118).

W myśl natomiast art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t. j. Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585 ze zm.) jeżeli Zakład - w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych lub świadczeń zleconych do wypłaty na mocy odrębnych przepisów albo umów międzynarodowych - nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego. Nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności.

Zgodnie z przepisem § 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 1 lutego 1999 r. w sprawie szczegółowych zasad wypłacania odsetek za opóźnienie w ustaleniu lub wypłacie świadczeń z ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 1999 r. Nr 12, poz. 104) odsetki wypłaca się za okres od dnia następującego po upływie terminu na ustalenie prawa do świadczeń lub ich wypłaty, przewidzianego w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń - do dnia wypłaty świadczeń, z uwzględnieniem ust. 2-5.

W myśl § 4 ust. 1 powołanego wyżej rozporządzenia odsetki wypłaca się z urzędu łącznie z wypłatą opóźnionego świadczenia.

Jeżeli odsetki nie zostały wypłacone łącznie z wypłatą opóźnionego świadczenia, wypłaca się je:

1)nie później niż łącznie z wypłatą świadczenia w następnym terminie jego płatności, gdy dotyczą świadczenia okresowego,

2)niezwłocznie, nie później jednak niż w ciągu 30 dni, gdy dotyczą świadczenia jednorazowego (ust. 2 § 4).

W ocenie Sądu organ rentowy po publikacji orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r. powinien był w terminie 30 dni od daty złożenia przez ubezpieczoną wniosku o wypłatę zawieszono świadczenia emerytalnego wraz z odsetkami wypłacić na jej rzecz zaległe świadczeniu wraz z odsetkami, czego nie uczynił. Przy czym niewypłacenie świadczeniu po dacie publikacji ww. wyroku Trybunału Konstytucyjnego

i po upływie miesiąca od daty wniosku ubezpieczonej należy uznać

za opóźnienie będące następstwem okoliczności, za które organ rentowy ponosi odpowiedzialność w rozumieniu art. 85 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Organ rentowy posiadał bowiem już wówczas wiedzę pozwalającą na stwierdzenie, że zawieszenie świadczenia emerytalnego w okresie od 1 października 2011 r. zastało dokonane

na podstawie przepisu sprzecznego z Konstytucją RP. Powinien

więc zrealizować żądanie ubezpieczonej w zakresie odsetek w terminie miesiąca od daty złożenia przez nią wniosku.

Wniosek wnioskodawczyni o wypłatę świadczenia wpłynął w dniu 5 grudnia 2012 r., a zatem w ciągu miesiąca winien on być zrealizowany.

W rezultacie zatem należało przyznać wnioskodawczyni prawo

do wyrównania emerytury za okres od 1 października 2011 r. do 31 grudnia 2011 r. wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 4 stycznia 2013 r.

Z tych wszystkich względów orzeczono, jak w sentencji wyroku, stosownie do art. 477¹⁴ § 2 k.p.c.